

การมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการ
สถานศึกษา อำเภอสู่โข-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2
Community Participation under Network Party in School
Management in Sungaiko-lok District, Narathiwat, under
Narathiwat Primary Educational Service Area Office 2

¹อับดุลฮาгим มะนาสิยะ Abdulhakim Manasiya

²ตริยภูมิินทร์ ตริตริศวร Tripumin Tritrishual

³วรชัย ปานนิตยพงศ์ Worachai Pannittayaphong

¹²³คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

¹²³Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University

¹Corresponding author, e-mail: Abdulhakim.man020@hu.ac.th

Received September 29, 2023; Revised June 21, 2024; Accepted: June 28, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา อำเภอสู่โข-ลก จังหวัดนราธิวาส 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา อำเภอสู่โข-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 ตามตัวแปรเพศ อายุ และสถานภาพ 3) ประมวลข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา อำเภอสู่โข-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคคลในเครือข่ายผู้นำองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำท้องที่ เครือข่ายผู้นำศาสนา เครือข่ายคณะกรรมการสถานศึกษา และเครือข่ายผู้ปกครอง จำนวน 234 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ผลการวิจัยพบว่า 1. การมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา อำเภอสู่โข-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา อำเภอสู่โข-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ และสถานภาพ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 3. ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการ

สถานศึกษา อำเภอสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 ดังนี้ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะเรื่องวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้ชุมชน ภายใต้ภาคีเครือข่ายกล้าแสดงความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตามผลการ ดำเนินงานของสถานศึกษา

คำสำคัญ: การจัดการสถานศึกษา; การมีส่วนร่วม; ชุมชน; ภาคีเครือข่าย

Abstract

This study aimed to (1) investigate community participation levels within the network party in school management in Sungaiko-lok District, Narathiwat, (2) compare the community participation within the network party in school management in Sungaiko-lok District, Narathiwat, under Narathiwat Primary Educational Service Area Office 2 based on variables, including gender, age, and marital status, and (3) compile recommendations for the community participation within the network party in school management in Sungaiko-lok District, Narathiwat, under Narathiwat Primary Educational Service Area Office 2. This study is quantitative research. The sample consisted of 234 individuals representing various network groups, including the local government organization leaders, community leaders, religious leaders, school committee members, and parent network. The tool used in the research was a questionnaire. Statistical methods employed for data analysis included percentages, means, standard deviations, T-tests, and F-tests. The results indicated three main findings as follows: 1. Community participation within the network party in school management in Sungaiko-lok District, Narathiwat, under Narathiwat Primary Educational Service Area Office 2 was generally at a high level. 2. The results obtained from the comparison of community participation within the network party in school management in Sungaiko-lok District, Narathiwat, under Narathiwat Primary Educational Service Area Office 2, based on gender, revealed no significant differences. Likewise, there were no significant differences in participation when categorized by age or marital status. 3. The recommendations for community participation within the network party in school management in Sungaiko-lok District, Narathiwat, under Narathiwat Primary Educational Service Area Office 2 are as follows: school administrators should enhance opportunities for active involvement of the network party community across various domains, with particular emphasis on subjects associated with local culture, traditions, and curriculum enhancement, and they should also encourage the network party community to express their opinions

freely and give them the opportunity to participate in supervision and consistently monitor the performance outcomes of the school plan.

Keywords: School Management; Participation; Community; Network Party

บทนำ

การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นกลวิธีหนึ่งในการบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลง การที่จะบริหารงานสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรนำหลักการมีส่วนร่วมที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ร่วมรับผิดชอบ ตัดสินใจในการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความรู้สึกรับรู้ในความเป็นเจ้าของ และเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น ซึ่งจะสามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง สร้างความเข้มแข็งในการบริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553) ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาในยุคใหม่จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามาร่วมกันในการจัดการศึกษาในรูปแบบภาคีเครือข่าย ซึ่งประกอบด้วย บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่นๆ เพื่อให้การทำงานร่วมกันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (สร้อยทิพย์ อุจวาที, 2566)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เป็นเขตพื้นที่การศึกษาที่ส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาตามมาตรฐาน โดยการกำหนดแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563-2565) (ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2564) เป็นเครื่องมือที่กำหนดกรอบและแนวทางในการขับเคลื่อน การปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การบริหารแผนสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ผลสรุปการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (O-net) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 มีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2, 2564)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรทางการศึกษา จึงมีความสนใจศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา อำเภอสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศแก่ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา และนำไปกำหนดแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง วางแผนและส่งเสริมสนับสนุนการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา อำเภอสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา อำเภอสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

3. เพื่อประมวลข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา อำเภอสหัสโก-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่ที่ใช้ทำการวิจัยในครั้งนี้ คือ ชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายโรงเรียนในตำบลบูโยะ อำเภอสหัสโก-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ ภาคีเครือข่ายโรงเรียนบ้านลาแล ภาคีเครือข่ายโรงเรียนบ้านโต๊ะเวาะ และภาคีเครือข่ายโรงเรียนบ้านกูแบอีแก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา อำเภอสหัสโก-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ ได้แก่ เพศ อายุ และสถานภาพ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา อำเภอสหัสโก-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 จำนวน 26 ข้อ ประกอบด้วยคำถาม 4 ด้าน 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ครูได้เสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพุทธวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสหัสโก-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ทั้ง 5 ด้าน

คุณภาพของเครื่องมือ แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นเท่ากับ .836

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ประชากร กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคคลในเครือข่ายผู้นำองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำท้องที่ เครือข่ายผู้นำศาสนา เครือข่ายคณะกรรมการสถานศึกษา และเครือข่ายผู้ปกครอง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) จากนั้นทำการสุ่มหลายขั้นตอน (Multi-State Sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเลือกศูนย์เครือข่ายโรงเรียน ในอำเภอสหัสโก-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 มีจำนวน 2 เครือข่าย ได้แก่ 1) ศูนย์เครือข่ายพิภูลทอง ตำบลสหัสโก-ลกและตำบลปาเสมัส 2) ศูนย์เครือข่ายบึงรามิง ตำบลมูโนะและตำบลบูโยะ ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้ศูนย์เครือข่ายบึงรามิง

ขั้นที่ 2 การเลือกตัวแปรในศูนย์เครือข่ายบึงราวมิ่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้ตัวแปร บัญชี

ขั้นที่ 3 การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคคลผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของชุมชน ภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 มีภาคีเครือข่าย 4 เครือข่าย ได้แก่ 1) เครือข่ายผู้นำองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น 2) เครือข่ายผู้นำศาสนา 3) เครือข่ายคณะกรรมการ สถานศึกษา และ 4) เครือข่ายผู้ปกครอง ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 234 คน

สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ การหาการแพร่กระจาย ความแปรปรวน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแจกแจงความถี่ใช้สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ใช้เพื่อ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มขึ้นไปสถิติเชิงอนุมาน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 1) ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยและหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บ ข้อมูลเพื่อการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ถึงผู้ตอบ แบบสอบถามเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างและชี้แจงถึงรายละเอียด ขั้นตอนของการเก็บข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งนัดหมายเวลาและสถานที่ขอรับแบบสอบถามคืน 2) ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์สรุปผลตามขั้นตอนของการวิจัยเพื่อนำไป วิเคราะห์เนื้อหาต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ครบถ้วนของคำตอบในแบบสอบถามแต่ละชุด นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์โดยใช้ โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการ ดังนี้

1. แบบสอบถาม ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. แบบสอบถาม ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายใน การบริหารจัดการสถานศึกษา อำเภอสุไหงโก-ลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทั้งภาพรวมรายด้านและรายข้อ แล้วแปลความหมายโดยเทียบกับเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ซึ่งแบ่งค่าช่วงคะแนนเป็นช่วงๆ และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบ แบบสอบถามต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติการทดสอบที่แบบอิสระต่อกัน (t-test Independent) และใช้สถิติ ทดสอบค่าเอฟ แบบวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ได้แก่ อายุ และ สถานภาพ

3. แบบสอบถาม ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) ผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการ สถานศึกษา อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่

ผลการวิจัย

การมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา อำเภอสหัสโก-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 มีผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา อำเภอสหัสโก-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = .67) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = .67) ดังที่ปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา อำเภอสหัสโก-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2

(n = 234)			
การมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่าย	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.62	.79	มาก
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	3.78	.74	มาก
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.82	.67	มาก
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.53	.77	มาก
รวม	3.68	.67	มาก

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา อำเภอสหัสโก-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 โดยจำแนกตามสถานภาพดังที่แสดงในตารางดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยจำแนกตามเพศ

(n = 234)						
การมีส่วนร่วมของชุมชน ภายใต้ภาคีเครือข่าย	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig.
	n = 72		n = 162			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.65	.89	3.61	.75	.40	.69
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.01	.77	3.67	.71	3.31***	.001
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.99	.67	3.74	.66	2.66**	.008
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.53	.83	3.53	.74	-.05	.95
รวม	3.80	0.70	3.64	0.65	1.67	0.96

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 2 เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา อำเภอสู่โข-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยจำแนกตามอายุ

การมีส่วนร่วมของชุมชน ภายใต้ภาคีเครือข่าย	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	3	3.35	1.12	1.81	.147
	ภายในกลุ่ม	230	142.33	.62		
	รวม	233	145.69			
2. การมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	3	3.97	1.32	2.43	.066
	ภายในกลุ่ม	230	125.17	.54		
	รวม	233	129.14			
3. การมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	3	3.07	1.02	2.30	.078
	ภายในกลุ่ม	230	102.30	.45		
	รวม	233	105.37			
4. การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	3	1.83	.61	1.03	.380
	ภายในกลุ่ม	230	136.28	.59		
	รวม	233	138.12			
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	2.27	.76	1.69	.169
	ภายในกลุ่ม	230	102.52	.45		
	รวม	233	104.79			

จากตารางที่ 3 เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา อำเภอสู่โข-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยจำแนกตามสถานภาพ

การมีส่วนร่วมของชุมชน ภายใต้ภาคีเครือข่าย	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	3	1.45	.49	.77	.510
	ภายในกลุ่ม	230	144.23	.62		
	รวม	233	145.69			
2. การมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	3	8.97	2.99	5.72***	.001
	ภายในกลุ่ม	230	120.17	.52		
	รวม	233	129.14			
3. การมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	3	4.63	1.54	3.52*	.016
	ภายในกลุ่ม	230	100.75	.44		
	รวม	233	105.37			
4. การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	3	.50	.17	.27	.840
	ภายในกลุ่ม	230	137.61	.60		
	รวม	233	138.12			
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	2.05	.68	1.53	.208
	ภายในกลุ่ม	230	102.74	.45		
	รวม	233	104.79			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 4 เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา อำเภอสู่โขง โกลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะจากการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา อำเภอสู่โขง โกลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในทุกๆ ด้านให้มากขึ้น 2) ควรเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงานของสถานศึกษา การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การดำเนินกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น และ 3) ควรส่งเสริมให้ชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายมีความกล้าแสดงออกในการแสดงความคิดเห็นต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา อำเภอสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก การที่ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่าย ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างๆ ด้วยความเป็นกัลยาณมิตร ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม เปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมและมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และมีบทบาทในด้านต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อมุ่งประโยชน์ให้แก่สถานศึกษา สิ่งเหล่านี้จะทำให้ชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายเกิดความเข้าใจในปัญหาของสถานศึกษาและเพิ่มพูนความไว้วางใจ ทำให้การดำเนินงานต่างๆ ของสถานศึกษา ได้รับความร่วมมือจากชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปัทมา กะจะวงษ์ ได้ศึกษาศึกษาการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน (ปัทมา กะจะวงษ์, 2560) สอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒินันท์ นามนาค ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (วุฒินันท์ นามนาค, 2560)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา อำเภอสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 1) จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะบุคคลในชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายทั้งเพศชายและเพศหญิง ต่างมีความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และให้ความสำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในชุมชนให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน รวมถึงผู้บริหารเองก็ให้ความสำคัญกับบุคคลในชุมชน ทำให้บุคคลในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ตลอดจนเข้ามามีบทบาทในการบริหารสถานศึกษา ร่วมกันพัฒนาสถานศึกษาจนเกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุวิมล หงษ์วิไล ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลสระบัว อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน (สุวิมล หงษ์วิไล, 2559)

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของพรทิพย์ ศาสตรา ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอสตึก สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน (พรทิพย์ ศาสตรา, 2560) 2) จำแนกตามอายุ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะบุคคลในชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายที่มีอายุน้อยหรืออายุมากต่างก็มีวุฒิภาวะและให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาทั้งทางด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาและการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ใน

สถานศึกษา การประสานงานและการร่วมงานกันจึงมีลักษณะถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และรับฟังความคิดเห็นของชุมชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น การมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา อายุจึงไม่เป็นอุปสรรคในการทำงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพชรภรณ์ สิงห์สุรี ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด พบว่า ครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน (พชรภรณ์ สิงห์สุรี, 2558)

ทั้งยังมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของโสภิตา ศรีนุ่น ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน (โสภิตา ศรีนุ่น, 2558) 3) จำแนกตามสถานภาพ พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายเหล่านั้น เป็นคนในท้องถิ่นเดียวกันมีภูมิหลังมาจากสภาพสังคม เศรษฐกิจที่ไม่แตกต่างกัน มีความรู้ความสามารถในการรับรู้ข่าวสารและประสบการณ์ทางสังคมไม่ต่างกัน ต่างก็มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Guo ได้ศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีบทบาทในการจัดการศึกษา จำแนกตามสถานภาพ พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Guo, 2003) แต่เมื่อพิจารณารายค่า พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 จำนวน 1 คู่ คือ เครือข่ายผู้นำศาสนามีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากกว่าเครือข่ายเครือข่ายผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำท้องที่ และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .001 จำนวน 1 คู่ คือ เครือข่ายผู้นำศาสนามีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากกว่าเครือข่ายผู้ปกครอง ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 จำนวน 1 คู่ คือ เครือข่ายผู้นำศาสนามีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากกว่าเครือข่ายผู้ปกครอง การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก ในบริบทพื้นที่ตำบลบุโยะ อำเภอสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส และพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งจะให้ความสำคัญกับศาสนาเป็นลำดับแรก การดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการให้ความรู้ด้านศาสนา การบรรยายธรรมหรือการประกอบศาสนกิจ ทั้งภายในชุมชนหรือสถานศึกษาจะเกี่ยวโยงกับศาสนาทั้งสิ้น

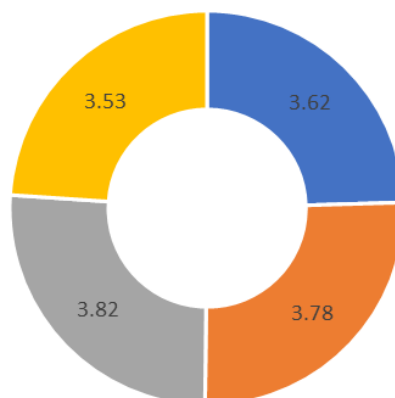
ดังนั้น กิจกรรมต่างๆ ที่อยู่ในชุมชนหรือสถานศึกษา จะมีผู้นำศาสนาเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมและมีบทบาทมากที่สุด แต่ในทางกลับกันในสถานศึกษาที่มีรายชื่อคณะกรรมการสถานศึกษา ที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับการดำเนินกิจการ ส่งเสริมและสนับสนุน ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ควรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกับสถานศึกษามากกว่าเครือข่ายอื่นๆ แต่กลับมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในสถานศึกษาน้อยกว่าเครือข่ายผู้นำศาสนา ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่า เครือข่ายผู้นำศาสนาเป็นผู้ที่สามารถกำหนดแนวทางและนำพาสถานศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้ ซึ่งสอดคล้องกับกอบกฤษ การควรคิด กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษา คือ การเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษา หน่วยงานอื่นๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชนในเขตพื้นที่โรงเรียน ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แสดงความคิดเห็น ร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้น และ

ยอมรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่าย เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นไป (กอบกุลข การควรคิด, 2561) สอดคล้องกับวนิดา หริกประโคน กล่าวเกี่ยวกับความสำคัญของภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษาไว้ว่า คือ การเข้ามามีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับต่างๆ การมีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จำเป็นต้องมีการจัดหาและพัฒนาสื่อกระบวนการต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรทางการศึกษาอีกด้วย (วนิดา หริกประโคน, 2563)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 การรวบรวมข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา อำเภอสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 พบว่า ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในทุกๆ ด้านให้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นโอกาสให้มีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงานของสถานศึกษา การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การดำเนินกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น และควรส่งเสริมให้ชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายมีความกล้าแสดงออกในการแสดงความคิดเห็นต่างๆ และอย่างสม่ำเสมอ การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเปิดโอกาสต่างๆ และส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างๆ ของสถานศึกษา เพื่อปรับปรุง พัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑามาศ พันสวรรค กล่าวไว้ว่า รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชน คือการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาและคนในชุมชนในการจัดการศึกษามีหลายรูปแบบทั้งนี้เพื่อให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาสนองตอบต่อความต้องการของชุมชน (จุฑามาศ พันสวรรค, 2562) สอดคล้องกับงานวิจัยของพาศิษฐ์ เดชบะ กล่าวไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะประสบผลสำเร็จได้ ทั้งนี้เพราะการบริหารหรือกิจกรรมนั้นๆ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แม้ระดับในการมีส่วนร่วมจะแตกต่างกันไปบ้างก็ตาม ดังนั้นการใช้หลักกว้างๆ เป็นเกณฑ์แบ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมจึงช่วยให้เห็นภาพของการบริหารแบบมีส่วนร่วมได้ชัดเจนยิ่งขึ้น (พาศิษฐ์ เดชบะ, 2562)

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา อำเภอสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

■ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ■ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ■ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ■ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่ในการการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการ
สถานศึกษา อำเภอสุโขทัย จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นราธิวาส เขต 2

บทสรุป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา อำเภอสุโขทัย จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา อำเภอสุโขทัย จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ และสถานภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศและอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่สถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายคู่ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 จำนวน 1 คู่ คือ เครือข่ายผู้นำศาสนามีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากกว่าเครือข่ายเครือข่ายผู้นำองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำท้องถิ่น และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .001 จำนวน 1 คู่ คือ เครือข่ายผู้นำศาสนามีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากกว่าเครือข่ายผู้ปกครอง การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก ในบริบทพื้นที่ตำบลบึงมะลิ อำเภอสุโขทัย จังหวัดนราธิวาส และพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งให้ความสำคัญกับศาสนาเป็นลำดับแรก การดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆ ทั้งภายในชุมชนหรือสถานศึกษาจะเกี่ยวข้องกับศาสนาทั้งสิ้น ดังนั้น กิจกรรมต่างๆ ที่อยู่ในชุมชนหรือสถานศึกษา จะมีผู้นำศาสนาเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมและมีบทบาทมากที่สุด แต่ในทางกลับกันในสถานศึกษาที่มีรายชื่อคณะกรรมการสถานศึกษา ที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับกับการดำเนินกิจการ ส่งเสริมและสนับสนุนตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ควรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกับสถานศึกษามากกว่าเครือข่ายอื่นๆ แต่กลับมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ในสถานศึกษาน้อยกว่าเครือข่ายผู้นำศาสนา ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่า เครือข่ายผู้นำศาสนาเป็นผู้ที่สามารถกำหนดแนวทางและนำพาสถานศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์และด้านการตัดสินใจให้มากขึ้น เพราะผลงานต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา คือผลประโยชน์ที่ชุมชนควรได้รับ อีกทั้งการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนั้น โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น และการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา เป็นสิ่งที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินควบคู่กับชุมชนด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายมีความกล้าแสดงออกในการแสดงความคิดเห็นต่างๆ และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงานของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาและความโปร่งใสในการดำเนินงาน และสุดท้ายด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ มีความสามัคคีกัน เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ควรนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา และส่งเสริมการบริหารจัดการสถานศึกษา และเปิดโอกาสให้ชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของชุมชนภายใต้ภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กอบกฤษ การควรคิด. (2561). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จุฑามาศ พันสวรรค. (2562). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปัทมา กะจะวงษ์. (2560). การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- พชรภรณ์ สิงห์สุรี. (2558). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พรทิพย์ ศาสตรา. (2560). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอสตึก สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดบุรีรัมย์. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พาศิษฐ์ เดเบาะ. (2562). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3. *สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- วนิดา หริกประโคน (2563). การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัยจังหวัดบุรีรัมย์. *วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต*. สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วุฒินันท์ นามนาค. (2560). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สร้อยทิพย์ อุจวาที. (2566). มิติใหม่: ภาคีเครือข่าย. *หนังสือพิมพ์เดลินิวส์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 มกราคม 2566 จาก <https://d.dailynews.co.th/education/258726/>.
- สุวิมล หงส์วิไล. (2559). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล ตำบลสระบัว อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี. *งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โสภิตา ศรีนุ่น. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา. *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัย หาดใหญ่.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2. (2564). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะเวลา 3 ปี (พ.ศ. 2563 - 2565) (ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2564)*. นครราชสีมา: กลุ่มนโยบายและ แผน.
- Guo, Pao-Lig W. (2003). "Chinese Parent' Attitudes Toward Parental Involvement: A Case Study of the ABC Unified School District". *Degree Doctor of Education*. University of Southern California, Los Angeles: U.S.A.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities". *Journal of Educational and Psychological Measurement*, (30)(3): 607-610.

